

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BAYBEL KENTSEL YAPI TASARIM DÖNÜŞÜM YENİLEME PLANLAMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	5
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7. DENETİM BULGULARI	7

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	2
--	---

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
COSO	Committee of Sponsoring Organizations
KDV	Katma Değer Vergisi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Görev Mahalli Dışında Yapılan Temsil Ağırlama Harcamalarının Gider Gösterilerek Kurum Kazancından İndirilmesi
2. Vadesinde Ödenmeyen SGK Prim Borçları Nedeniyle Ödenen Gecikme Zamlarının Vergi Matrahından Düşülmemesi
3. Envanter Kayıtlarının Gerçeği ve Doğruyu Yansıtmaması

B. Diğer Bulgular

1. Okul Öncesi Eğitim Ücretlerinde Yersiz İndirim Yapılması
2. Şirkete Alınan İşçilere Arşiv Araştırması ve Güvenlik Soruşturması Yapılmaması
3. Mal Ve Hizmet Alımı İhalelerinde Eksik Ve Hatalı İşlemlerin Bulunması
4. Kanunen Kabul Edilmeyen Gider Sınıfına Girmesi Gereken Hizmet Alımlarına Ait Ödemelerin Gider Kaydedilmesi
5. Personel Temini İlanlarının Türkiye İş Kurumu'na Bildirilmemesi
6. SGK Prim Borçlarının Vadesinde Ödenmemesi Nedeniyle Gecikme Cezası Ödenmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

BAYBEL AŞ, Bayraklı Belediyesi tarafından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70'inci maddesi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2013 yılında kurulmuş olup 13.05.2013 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

BAYBEL AŞ'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup ikamet amaçlı binaların inşaatı (müstakil konutlar, birden çok ailenin oturduğu binalar, gökdelenler vb. inşaatı, ahşap binaların inşaatı hariç) kurulması ve işletilmesi işi ile iştigal etmektedir.

Şirketin esas faaliyet alanı kentsel yapı tasarım dönüşüm yenileme planlama olmakla beraber; anaokulu ve kreş işletmeciliği de faaliyet konuları arasındadır. Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde taşınmaz tasarruf ve bunların üzerinde aynı hak tesis edebileceği gibi bunları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

BAYBEL AŞ kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

BAYBEL AŞ, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, Şirket tüzel kişi ortaklığını temsilen 3 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 29.04.2024 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimlerinde çalışan personel sayısı, 31.12.2024 tarihi itibarıyla 91'dir. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

BAYBEL AŞ'nin nominal sermaye tutarı 119.300.000,00 Türk Lirası olup, taahhüt edilen sermayenin 107.800.000,00 Türk Lirası ödenmiş ve geri kalan 11.500.000,00 Türk Lirası da 24 ay içerisinde ödenecektir.

Bayraklı Belediyesi, şirketin %100 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2024 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Ünvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
BAYRAKLI BELEDİYESİ	119.300.000,00	100

BAYBEL AŞ'nin iştiraki bulunmamaktadır.

Şirketin amacı, eğitim olduğundan dolayı Şirket'in ana gelirleri anaokullarından gelen eğitim gelirleridir. Bunun yanında önemli gelir kalemi mevcut değildir.

Gelir tablosundan, dönem net kârının son üç yılda nominal olarak azaldığı anlaşılmaktadır. Bu durum, satış maliyetlerinin ve faaliyet giderlerinin, brüt satışlardaki artıştan daha fazla artmasından kaynaklanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2023 yılı aktif toplamı 543.332.869,14 TL'yi veya net satışları toplamı 324.008.210,99 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmesi olması sebebiyle, 2024 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu/Kâr-Zarar tablosu
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğı geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğı muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

COSO (Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission) modeli, iç kontrol sistemini birbiriyle ilgili 5 bileşenden oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu

kapsamda şirketlerde iç kontrol sistemi;

- a) Kontrol çevresini,
- b) İşletmenin risk değerlendirme sürecini,
- c) Finansal raporlama ve iletişim ile ilgili faaliyet süreçlerini de içeren bilgi sistemlerini,
- ç) Kontrol işlemlerini ve
- d) Kontrollerin gözetimini, içerir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi, iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar.

Şirketin kontrol ortamının tasarımı değerlendirilmiştir ve bunların işletmenin iş akışı ile ilişkileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, ahlaki ve dürüstlükle ilgili değerlerin uygulanması ve iletişiminden organizasyon yapısına, yetki ve sorumluluk dağılımından insan kaynakları ile ilgili politika ve uygulamalara kadar pek çok husus değerlendirilmiştir.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açılarından bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması gibi açılarından kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Ayrıca, bilişim sistemlerine ilişkin kontroller, veri merkezi ve ağ işlemleri, sistem yazılımının edinimi, değişimi ve bakımı, erişim güvenliği ve uygulama sistemi edinimi, geliştirilmesi ve bakımı vb. yönlerden değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir.

Şirketin faaliyetleri İnsan Kaynakları Müdürlüğü ve ilgili birimdeki personel tarafından takip edilmektedir. Bu süreçlere dayalı olarak görev tanımlarının oluşturulmadığı ve birimlerin talimat ve prosedürlerinin hazırlanmadığı görülmüştür. Ayrıca Şirket tarafından kurulmuş bir iç kontrol sistemi veya iç denetim birimi yoktur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi'nin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Görev Mahalli Dışında Yapılan Temsil Ağırlama Harcamalarının Gider Gösterilerek Kurum Kazancından İndirilmesi

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama San. Tic. AŞ (Şirket)'de yapılan incelemeler sırasında, görevlendirme olmaksızın görev mahalli dışında gerçekleşen ve kanunen kabul edilmeyen gider niteliği taşıyan temsil ağırlama harcamalarının gider gösterilerek kurum kazancından indirildiği tespit edilmiştir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun “Safi kurum kazancı” başlıklı 6’ncı maddesi:

“(1) Kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden hesaplanır.

(2) Safî kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu’nun ticarî kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır. Ziraî faaliyetle uğraşan kurumların bu faaliyetinden doğan kazançlarının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu’nun 59 uncu maddesinin son fıkra hükmü de dikkate alınır.

...” şeklinde düzenlenmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun “İndirilecek giderler” başlıklı 40’ıncı maddesinin 1’nci fıkrası:

“Safi kazancın tespit edilmesi için aşağıdaki giderlerin indirilmesi kabul edilir:

Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler...”

şeklinde hüküm altına alınmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nun “Vergi indirimi” başlıklı 29’uncu maddesinde aynen:

“Mükellefler, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıdaki vergileri indirilebilirler:

a) Kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi,

...” hususları hüküm altına alınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun disiplin hükümlerinin yer aldığı Yedinci Bölümün “Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller” başlıklı 125’inci maddesinde:

“Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

b) Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terketmek,

Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

b) Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

b) Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek,

Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

d) Özürsüz olarak (...) ^[183] bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,

...”

Şeklinde bir memurun görev mahallini izinsiz terk etmek ve göreve gelmemek gibi fiillerin ağırlığına göre uyarmadan memuriyetten çıkarmaya kadar farklı disiplin cezaları hüküm altına alınmıştır.

Bayraklı Belediyesinde özel kalem müdürlüğü görevinde bulunan kadrolu memurun aynı zamanda belediyeyi temsilen Şirket Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptığı dönemde görevlendirme olmaksızın memuriyet mahalli dışında Şirket üzerinden temsil ağırlama harcamaları yaptığı anlaşılmıştır. 2024 yılı içerisinde kendisine herhangi bir görevlendirme yapılmadığı Belediye Özel Kalem Müdürlüğü tarafından yazı ile ayrıca teyit edilmiştir.

Öte yandan Şirketin temsil ağırlama harcamaları incelendiğinde, banka kartı slipleri ve faturaların; kendisine tevdi edilen banka kartı ile yapılan harcamalar ile Şirketin banka hesapları üzerinden Havale/EFT yoluyla fatura karşılığı yapılan muhtelif (araç kiralama, konaklama, yeme-içme, akaryakıt alımı gibi) harcamalar olduğu ve söz konusu temsil ağırlama harcamalarının önemli bir kısmının görev mahalli olan İzmir İli dışında yapıldığı tespit edilmiştir.

Görevlendirme olmaksızın görev mahalli dışında banka kartı ile yapılan toplam 47.483,84 TL ile fatura karşılığı Havale/EFT yoluyla toplam 312.764,00 TL tutarlarında temsil ağırlama gideri yapıldığı görülmektedir.

Söz konusu ödemelere ilişkin tutarların:

- Kanunen Kabul Edilen Gider olarak Kurum kazancından yersiz yere indirim konusu yapılmaması gerekirken,
- Faturalarda hesaplanan KDV tutarlarının da vergilendirme dönemi sonunda üzerinden hesaplanarak ödenmesi gereken KDV matrahından indirilmemesi gerekmektedir.

- Ayrıca memurun görev mahallini izinsiz terk etmesi disiplin cezasını gerektirdiğinden konunun İç İşleri Bakanlığına yazılması uygun olacaktır.

BULGU 2: Vadesinde Ödenmeyen SGK Prim Borçları Nedeniyle Ödenen Gecikme Zamlarının Vergi Matrahından Düşülmemesi

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama San. Tic. AŞ (Şirket)'nin vadesinde ödenmeyen SGK prim borçları üzerinden tahakkuk eden gecikme cezalarının kanunen kabul edilen gider yapılamaması nedeniyle Şirketin ek mali külfet altına girdiği görülmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Kabul edilmeyen indirimler" başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, kurum kazancının tespitinde bu Kanun'a göre hesaplanan kurumlar vergisi ile her türlü para cezaları, vergi cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ödenen cezalar, gecikme zamları ve faizler ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ödenen gecikme faizlerinin indirim konusu yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

SGK prim borçları nedeniyle tahakkuk eden ve ödenen gecikme cezaları ile faizlerinin Şirket hasılatından yukarıda yer verilen hüküm gereği indirimi yapılamaması nedeniyle Şirket kurum kazancı içerisinde vergi matrahına dahil edilmektedir. Dolayısıyla yapılan bir gider sonucunda bu tutarın kurum kazancından indiriminin kabul edilmemesi, kurum kazancı üzerinden hesaplanan Şirketin vergi yükünü arttırmaktadır. Bu sebeple kanunen kabul edilmeyen giderler, Şirketin gelirlerinin azalmasına sebep olduğu gibi vergi matrahını artırarak dolaylı olarak Şirketin öz sermayesinde azalışa da yol açmaktadır.

Şirket 2024 yılı SGK prim borçlarının vade tarihlerinin geçirilmesi sebebiyle 584.656,89 TL kanunen kabul edilmeyen gider yapıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla SGK primlerine ilişkin ödemelerin zamanında yapılarak gecikme cezası ödenmemesi hususuna dikkat edilmesinin Şirket mali kaynakları açısından uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, vadesinde ödenmeyen vergi ve SGK prim borçları nedeniyle katlanılmak zorunda kalınan her türlü vergi ve para cezaları ile gecikme zamları ve faizlerin Şirket kurum kazançlarının tespitinde indirim konusu yapılamaması nedeniyle oluşacak ek mali külfet ile karşılaşılmaması için temerrüde düşülmeyecek şekilde nakit planlamasının yapılmasına yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 3: Envanter Kayıtlarının Gerçeği ve Doğruyu Yansıtmaması

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama San. Tic. AŞ (Şirket) envanter defteri ve kayıtları ile alış faturaları üzerinde yapılan incelemeler sonucunda demirbaş niteliğindeki dayanıklı taşınır mal alımlarının bir kısmının envantere kayıt edilmediği bir kısmının ise envantere kayıt edildikten sonra kişi ve kurumlara zimmet yapılmadan verildiği tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Envanter" başlıklı 66'ncı maddesinde:

"(1) Her tacir, ticari işletmesinin açılışında, taşınmazlarını, alacaklarını, borçlarını, nakit parasının tutarını ve diğer varlıklarını eksiksiz ve doğru bir şekilde gösteren ve varlıkları ile borçlarının değerlerini teker teker belirten bir envanter çıkarır.

(2) Tacir açılıştan sonra her faaliyet döneminin sonunda da böyle bir envanter düzenler. ... Envanter düzenli bir işletme faaliyetinin akışına uygun düşen süre içinde çıkarılır.

... "

hususları hüküm altına almıştır.

Aynı Kanun'un "Suçlar ve cezalar" başlıklı 562'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) alt bendinde:

(1) Bu Kanunun;

...

(e) 66 ncı maddesindeki usule aykırı olarak envanter çıkaranlar, dörtbin (70.920) Türk Lirası idari para cezasıyla cezalandırılır." hükmüne yer verilmiştir.

Benzer şekilde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Envanter çıkarmak" başlıklı 186'ncı maddesinde aynen:

"Envanter çıkarmak, bilanço günündeki mevcutları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tesbit etmektir.

... " denilmiştir.

Şirket bünyesinde faaliyet gösteren okul öncesi eğitim kurumları (kreş) için Dyson marka Purifier Humidify ortam nemlendirici ve hava temizleyici dayanıklı taşınırlardan 5 adet alındığı alış faturaları incelendiğinde tespit edilmiştir. Ancak söz konusu demirbaş niteliğindeki

sabit kıymetlerin kreşlerde olmadığı fiili ve fiziki denetimlerde anlaşılmıştır. Şirket envanterkayıtları incelendiğinde ise söz konusu sabit kıymetlere ait envanter kayıtlarının da yapılmadığı ayrıca tespit edilmiştir.

Benzer şekilde Şirket alış faturaları incelendiğinde, 1 adet Apple marka Iphone 14 Pro Max 1 TB ile yine Apple marka USB-C to C 240w 2m şarj kablosu aksesuarı ile birlikte alındığı ancak söz konusu cihazların da Şirket demirbaşlarında olmadığı envanter kayıtları üzerinde yapılan incelemeler sonrasında anlaşılmıştır.

Alış faturalarından, Nikon marka 250 DX 16-50 250mm VR Aynasız APS-C Fotoğraf Makinesi adaptör, hafıza kartı ve taşıma çantalı tripod aksesuarları ile birlikte alındığı ancak Şirket sabit kıymet stoklarında olmadığı, envanter kayıtları üzerinde yapılan incelemeler sonucunda tespit edilmiştir.

Demirbaş niteliğindeki dayanıklı taşınır mal alımlarının Şirket sabit kıymet envanterine kayıt edildikten sonra kullanımlarına ilişkin kişi ve kurumlara zimmetlerinin yapılarak envanter kayıtlarının tutulması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Okul Öncesi Eğitim Ücretlerinde Yersiz İndirim Yapılması

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama San. Tic. AŞ (Şirket)'nin okul öncesi eğitim (kreş) gelir kayıtları incelendiğinde farklı oran ve tutarlarda öğrenci indirimleri uygulandığı tespit edilmiştir.

Şirketin yurt içi satışları hesabına kayıtlı satış gelirinin tamamına yakını bünyesinde faaliyet gösteren kreşlere kaydını yaptıran öğrencilerin aylık bakım ve eğitim ücretleridir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Birinci Kısımının 'Tacir olmanın hükümleri' başlıklı (C) bölümünde yer alan 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında:

“(2) Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.”

hükmü yer almaktadır.

Şirketin kreş ücretlerinde uyguladığı indirim kalemlerine bakıldığında İzmir Barosu mensubu Avukatlara, İzmir Barosu Personeli ve Stajyerleri için eğitim ücreti üzerinden %10 indirim uygulanacağı taraflar arasında işbirliğini tanımlar sözleşme ile hüküm altına alınmıştır. Söz konusu işbirliği sözleşmesinde indirimlerin 2024-2025 eğitim ve öğretim yılında geçerli olacağı belirtilmiştir.

İşbirliği Sözleşmesi, tek taraflı olarak imza altına alınmış olup, Sözleşmeye taraf İzmir Barosu Başkanlığı adına herhangi bir yüklenim ya da sorumluluk öngörülmemiştir.

Diğer indirim grubu Belediye memur ve işçi personeline yöneliktir. Yürürlükteki Toplu İş Sözleşmesi ile işçilere Bayraklı Belediyesi ve iştirakleri tarafından işletilen sosyal tesis, kreş, bakımevi, kafe, restoran ve düğün salonlarında geçerli fiyatlar üzerinden %25 indirim öngörülmüş iken memur ve sözleşmeli personel için yürürlükteki sosyal denge sözleşmesinde herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Diğer indirim kalemi; aynı okula devam eden kardeşler için kreş ücretleri üzerinden %20 oranında uygulanan kardeş indirimleri ile devlet okulunda okuyan kardeş nedeniyle kreş ücretleri üzerinden %5 oranında uygulanan kardeş indirimidir. Bu gruptaki kardeş indirimleri oransal olarak toplam indirim tutarı ve sayısı içerisinde çok büyük yer tutarken söz konusu indirimlere ilişkin alınmış herhangi bir Yönetim Kurulu Kararı ya da başka bir tasarruf tespit edilememiştir.

Diğer taraftan Şirket bünyesinde faaliyet gösteren kreşlerin işletme hakkı devirlerinin Ticaret Siciline tescilleri, Şirketin önceki yıllarda zarar ederek işletme sermayesinin eksiye düşmesi nedeniyle yapılamamıştır. Bu nedenle Belediye tarafından üçer aylık dönemler itibariyle her bir kreş için ecrimisil tahakkuk ve tahsilatı yapılmaktadır.

Hal böyle iken kreş bakım ve eğitim ücretleri üzerinden farklı oran ve tutarlarda indirimlerin tanımlanarak Şirketin asli gelir kaynağı kayba uğratılmakta karşılığında işletme hakkı devri tescillerinin yapılamaması nedeniyle belediye mülkiyetindeki kreşler için üçer aylık dönemler itibariyle yüksek tutarlarda ecrimisil ödemeleri yapılmaktadır.

Söz konusu husus Şirketin zararına faaliyet göstermesi anlamına geleceğinden kreş ücretleri üzerinden yapılan indirim uygulamalarının basiretli bir iş adamı gibi hareket edilerek tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Şirkete Alınan İşçilere Arşiv Araştırması ve Güvenlik Soruşturması Yapılmaması

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama San. Tic. AŞ (Şirket)'ye personel temini kapsamında yapılan işçi alımlarında arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapılmadığı tespit edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinde; *“Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır.*

A) Genel şartlar:

...

5. (Değişik: 23/1/2008 - 5728/317 md.) *Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak.*

...

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının e/1 bendinde;

5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri... il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketler; mahalli idare ve şirket bütçelerinden, anılan liste kapsamındaki diğer idareler için ise kendi bütçelerinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamaz ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz.”

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak çıkarılan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi

Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın 4'üncü maddesinde;

Şirket personeline aranacak şartlar

(1) “Şirketlerde işe alınacaklarda;

(2) ...

3) Affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan mahkûm olmamak,

...

6) Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak,

...

şartları aranır.

(3) Birinci fıkranın altıncı bendine ilişkin soruşturma ve/veya araştırma talepleri ilgili valilik aracılığıyla yetkili mercilerden istenir. İntikal eden güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması sonuçları 14/2/2000 tarihli ve 2000/284 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliğine göre illerde valilikler bünyesinde teşkil edilen değerlendirme komisyonunca değerlendirilir. Ancak vali tarafından uygun görülmesi halinde sonuçların değerlendirilmesi ilgili idare bünyesinde anılan Yönetmeliğe göre teşkil edilen değerlendirme komisyonuna bırakılabilir. Şirketin ortakları arasında birden fazla idare bulunması durumunda değerlendirme yetkisinin bırakılacağı idare vali tarafından belirlenir.”

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'nun 3'üncü maddesinde;

“(1) Arşiv araştırması, statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılır.”

Aynı Kanun'un 4'üncü maddesinde;

“(1) Arşiv araştırması;

a) Kişinin adli sicil kaydının,

b) Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından hâlen aranıp aranmadığının,

c) Kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının,

ç) Kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinin beşinci ve 231 inci maddesinin onüçüncü fıkraları kapsamında alınan kararlar ile kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların,

d) Hakkında kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının,

mevcut kayıtlardan tespit edilmesidir.”

Yine aynı Kanun’un 7’nci maddesinde;

“1) Yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla Değerlendirme Komisyonu kurulur. Değerlendirme Komisyonu; Cumhurbaşkanlığında İdari İşler Başkanının görevlendireceği bir üst kademe yöneticisinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığında genel sekreter yardımcısının, bakanlıklarda bakan yardımcısının, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında en üst yöneticinin görevlendireceği bir üst kademe yöneticisinin, üniversitelerde rektör yardımcısının, valiliklerde vali yardımcısının başkanlığında, teftiş/denetim, personel ve hukuk birimleri ile uygun görülecek diğer birimlerden birer üyenin katılımıyla başkan dahil en az beş kişiden ve tek sayıda olacak şekilde oluşturulur. Milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis ve hizmetlerde istihdam edilecekler hakkındaki değerlendirme, ilgili bakanlık ya da kamu kurumları bünyesindeki Değerlendirme Komisyonunca yapılır.

(2) Memuriyet veya kamu görevlerine uygunluğunun değerlendirilmesini sağlayacak yorum içermeyen olgusal veriler, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerce ilgili kurum ve kuruluş bünyesinde kurulan Değerlendirme Komisyonuna iletilir.

(3) Değerlendirme Komisyonu kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak atamaya yetkili amire sunar. Mahkemeler tarafından istenildiğinde bu bilgiler sunulur.”

5352 sayılı Adli Sicil Kanunu’nun 12’nci maddesinde;

“(1) (Değişik: 5/4/2012-6290/2 md.) Arşiv bilgileri;

a) İlgilinin ölümü üzerine,

b) Anayasanın 76’ncı maddesi ile Türk Ceza Kanunu dışındaki kanunlarda bir hak yoksunluğuna neden olan mahkûmiyetler bakımından kaydın arşive alınma koşullarının oluştuğu tarihten itibaren;

1. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı alınması koşuluyla onbeş yıl geçmesiyle,

2. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı alınması koşulu aranmaksızın otuz yıl geçmesiyle,

c) Diğer mahkûmiyetler bakımından kaydın arşive alınma koşullarının oluştuğu tarihten itibaren beş yıl geçmesiyle,

tamamen silinir.

(2) Fiilin kanunla suç olmaktan çıkarılması halinde, bu suçtan mahkûmiyete ilişkin adli sicil ve arşiv kayıtları, talep aranmaksızın tamamen silinir.

(3) Kanun yararına bozma veya yargılamanın yenilenmesi sonucunda verilen beraat veya ceza verilmesine yer olmadığı kararının kesinleşmesi halinde, önceki mahkûmiyet kararına ilişkin adli sicil ve arşiv kaydı tamamen silinir.

(4) (Ek: 24/11/2016-6763/40 md.) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kayıtlar, infazının tamamlanmasıyla tamamen silinir.”

Aynı Kanun’un 13/A maddesinde;

“1) 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu dışındaki kanunların belli bir suçtan dolayı veya belli bir cezaya mahkûmiyete bağladığı hak yoksunluklarının giderilebilmesi için, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilebilir. Bunun için; Türk Ceza Kanunu’nun 53’üncü maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları saklı kalmak kaydıyla,

a) Mahkûm olunan cezanın infazının tamamlandığı tarihten itibaren üç yıllık bir sürenin geçmiş olması,

b) Kişinin bu süre zarfında yeni bir suç işlememiş olması ve hayatını iyi halli olarak sürdürdüğü hususunda mahkemede bir kanaat oluşması, gerekir.

(2) Mahkûm olunan cezanın infazına genel af veya etkin pişmanlık dışında başka bir hukukî nedenle son verilmiş olması halinde, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilebilmesi için, hükmün kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl geçmesi gerekir. Ancak, bu süre kişinin mahkûm olduğu hapis cezasına üç yıl eklenmek suretiyle bulunacak süreden az olamaz.

(3) Yasaklanmış hakların geri verilmesi için, hükümlünün veya vekilinin talebi üzerine, hükmü veren mahkemenin veya hükümlünün ikametgâhının bulunduğu yerdeki aynı derecedeki mahkemenin karar vermesi gerekir.

(4) Mahkeme bu husustaki kararını, dosya üzerinde inceleme yaparak ya da Cumhuriyet savcısını ve hükümlüyü dinlemek suretiyle verebilir.

(5) Yasaklanmış hakların geri verilmesi talebi üzerine mahkemenin verdiği karara karşı, hükümle ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanununda öngörülen kanun yoluna başvurulabilir.

(6) Yasaklanmış hakların geri verilmesine ilişkin karar, kesinleşmesi halinde, adlî sicil arşivine kaydedilir.

(7) Yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna başvurulması nedeniyle oluşan bütün masraflar hükümlü tarafından karşılanır.”

hükümleri yer almaktadır.

Arşiv araştırması; kişinin adli sicil kaydının, kolluk kuvvetleri tarafından hâlen aranıp aranmadığının, kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının, kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların, kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının, mevcut kayıtlardan tespit edilmesini ifade etmektedir.

Yaptırılan arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla Değerlendirme Komisyonu kurulur. Arşiv araştırması sonucu elde edilen veriler bu komisyona verilir. Değerlendirme Komisyonu da kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak atamaya yetkili amire sunar.

Arşiv bilgileri; ilgilinin ölümü üzerine ve kaydın arşive alınma koşullarının olduğu tarihten itibaren beş yıl geçmesiyle, tamamen silinir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu dışındaki kanunların belli bir suçtan dolayı veya belli bir cezaya mahkûmiyete bağladığı hak yoksunluklarının giderilebilmesi için, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilebilir. Bunun için mahkûm olunan cezanın infazının tamamlandığı tarihten itibaren üç yıllık bir sürenin geçmiş olması ve kişinin bu süre zarfında yeni bir suç işlememiş olması ve hayatını iyi halli olarak sürdürdüğü hususunda mahkemede bir kanaat oluşması gerekir. Ancak yukarıda belirtilen Danıştay ve Anayasa Mahkemesi kararlarında, memnu hakların iadesi kararının bazı kamu haklarından yoksun kılınmadan kaynaklanan ehliyetsizlikleri gelecek için ortadan kaldırarak ilgisine, kullanılması men edilen belli hakları kullanma yetkisini verdiği kabul edilmekle birlikte ‘... affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak’ şartını taşıma bakımından bir hak doğurmadığı hüküm altına alınmıştır.

İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketler, Kamu İhale Kanunu uyarınca mahalli idare ve şirket bütçelerinden, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamaz ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4734 sayılı Kanun’un 22’nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilir.

Mevzuat uyarınca, kapsama dahil mahalli idare, bağlı idare ve şirketlerde personel şirketi üzerinden çalıştırılacak işçi personel için 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin Ek 20’nci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak çıkarılan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar uygulanacaktır. Söz konusu Usul ve Esaslar’ın “Şirket personelinde aranacak şartlar” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının 3 numaralı bendinde affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan mahkûm olmamak,

6 numaralı bendinde ise güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak şartı aranmaktadır.

7315 sayılı Kanun'un 17/04/2021 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe konulduğu, Kanun'un 13'üncü maddesinin sekizinci fıkrası ile 4045 sayılı Kanun'un yürürlükten kaldırıldığı ve 14. maddesiyle, 4045 sayılı Kanun'a yapılan atıfların bu Kanun'a yapılmış sayılacağı dikkate alındığında, 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'nda öngörülen temel ilkelere, usul ve esaslara uygun olarak şirket personeli hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması ile ilgili olarak bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Ancak işe giren personel listesi üzerinde yapılan incelemede, Şirkete yıl içerisinde ilk kez işe alınan 27 kişiye ait herhangi bir güvenlik soruşturması ya da arşiv araştırması yapılmadığı, değerlendirme komisyonu kurulmadığı bu nedenle söz konusu kişilerin arşiv araştırması ve güvenlik soruşturmalarına ait bir değerlendirme raporunun da mevcut olmadığı anlaşılmıştır.

Statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın Şirkete ilk defa veya yeniden yapılacak atamalarda/işe alımlarda arşiv araştırması yapılmasına ilişkin olarak ilgili kurumlarla yazışmaların yapılması, komisyonların kurulması ve prosedürlerin uygulanmasına ilişkin usullerin hayata geçirilmesi, arşiv araştırmasına ilişkin prosedürlerin uygulanmasında kanun ve yargı kararları uyarınca getirilmiş olan zorunluluklara değerlendirme komisyonu ve atamaya yetkili amir tarafından uyularak işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Mal Ve Hizmet Alımı İhalelerinde Eksik Ve Hatalı İşlemlerin Bulunması

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama San. Tic. AŞ (Şirket)'de yapılan incelemeler sırasında, mal ve hizmet alımlarına ilişkin temin dosyalarında eksik ve hatalı hususların bulunduğu tespit edilmiştir:

A) Muhtelif Çiçek Alımı İşi'nde;

- Sözleşmenin süresi 01.09.2023-31.12.2025 tarihleri arası olarak gösterilmiş olmasına karşın Belediyeyi temsil hakkı kendisine verilen ve imza yetkisi olan Şirket Yönetim Kurulu Başkanı'nın görev süresi 3 yıl ile sınırlı olup 2024 yılı içerisinde dolması nedeniyle hem Belediye hem de Şirket bünyesindeki görevlerine son verilmesi, görev

süresini aşan sürelerle sözleşme imzalayarak Şirketi yüklenim altına soktuğu tespit edilmiştir.

- Sözleşmede işin tanımı, “Görevle İlgili Temsilin Gerektirdiği Durumlarda Bayraklı Belediyesi Personel Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Makamını Temsilen” muhtelif çiçek alımı ile sınırlı olarak kayıt altına alınırken temin dosyasına eklenen fotoğraflarda Bayraklı Belediyesini temsilen belediye başkanının isminin yer aldığı görülmektedir. Sözleşmede işin tanımı ile görev gereği temsil edilen makam uyuşmamaktadır.
- Sözleşmede; işin tanımında muhtelif çiçek ibaresi geçerken işin bedeli, her bir özel yapım çelenk adet bedeli üzerinden 800,00 TL +KDV olarak hesaplanması öngörülerek yalnızca çelenk fiyatı dikkate alınmıştır. Oysa ki yine temin dosyasındaki görsellerde çelenk dışında muhtelif çeşit çiçek aranjmanlarının olduğu ve özel yapım çelenk üzerinden fiyatlandırıldığı görülmektedir.
- Sözleşmede yüklenicinin sorumlulukları; yüklenici firma tarafından çiçek teslim fişi hazırlanacağı, hazırlanan çiçek teslim fişleri Şirket tarafından onaylandıktan sonra siparişi verilen çiçeklerin belirtilen adres ve kişilere teslim edilirken teslim alan kişi tarafından imzalanacağı hüküm altına alınırken temin dosyasına ekli sipariş teslim fişlerinde teslim alan kişilere ait imzaların yer almadığı görülmektedir.

B) Araç Kiralama İşinde:

- Şirket bünyesinde faaliyet gösteren anaokullarının tanıtım broşürlerinin Bayraklı halkına dağıtılması amacıyla araç kiralama işine ait sözleşmede kiraya veren yüklenicinin sorumluluğu, ocak, şubat ve mart aylarında kullanılmak üzere kendisine ait 3 kiralık aracın kiracıya (Şirkete) teslimi olarak hüküm altına alınmışken temin dosyasına ekli araç ruhsat bilgilerinde 2 aracın işin yüklenicisi firmaya ait olduğu diğerinin ise başka bir firma adına kayıtlı olduğu tespit edilmiştir. Oysa ki sözleşmeden anlaşılan yüklenicinin kendisi adına kiralık 3 adet aracı kiracıya yani Şirkete teslim edeceği şeklindedir.
- Sözleşmede işin süresi 02.01.2024-30.03.2024 tarihleri olarak öngörülmüş ve kiralama süresi Ocak-Mart arası 3 aylık iken aynı sözleşmede sözleşme bedeli, Mart-Haziran ayları arasında kullanılmak üzere 3 adet kiralık araç için toplam 180.000,00 TL+KDV olarak hüküm altına alınmıştır. Sözleşmede hüküm altına alınan işin süresi ile sözleşme bedeli hesaplamasına esas süre uyuşmamaktadır.
- 3 aylık kiralama süresi (30.03.2024) dolmadan 22.02.2024 tarihinde Şirkete fatura kesilerek aynı tarihte yüklenici firmaya ödemenin yapıldığı ayrıca tespit edilmiştir.

C) Ulaşım Hizmeti Alımı İşi'nde:

- Bayraklı Belediyesi tarafından 29 Eylül-1 Ekim 2023 tarihleri arasında ikincisi gerçekleştirilen Uluslararası Homeros Edebiyat Festivali kapsamında katılımcıların ulaşım hizmetlerinin (rezervasyon, biletleme) temin edildiği yüklenici firma ile herhangi bir temin sözleşmesi yapılmadığı, ödemelerin 2024 yılı Ocak-Mart arasında kesilen 3 ayrı fatura karşılığı yapıldığı ancak uçuşlara ait sonradan temin edilen e-biletlerde biletleme fiyatlarının da yer almadığı tespit edilmiştir.
- İşin temin edildiği firma ile herhangi bir temin sözleşmesi yapılmamış olması ve işin tanımı, süresi, tarafların yükümlülükleri, hizmet bedeli ve içeriği ile ödeme zamanı gibi sözleşme ile hüküm altına alınması gereken hususların belirlenememesi, firmaya yapılan ödemelerin karşılığı tutarların nasıl hesaplandığı ve doğruluğu konusunda tereddüt oluşturmaktadır.
- Organizasyon, festival gibi sosyal etkinliklere ilişkin hizmet alımları gibi belirli bir süre zarfında yapılacak mal ve hizmet teminlerinin sözleşmeye bağlanarak işin yüklenicisi firmalara ödemelerin yapılması gerekmektedir.

D) Festival Organizasyon Hizmet Alım İşi'nde:

- 21-24 Eylül 2023 tarihlerinde Bornova Aşık Veysel Rekreasyon Alanında düzenlenecek Türk Dünyası Buluşması etkinliği için festival organizasyonu hizmet alım sözleşmesinde işin tarifi; ses sistemi ve ekipmanları ile sahne ve podyum kurulumuna ilişkin hususlar yer almakta iken hizmet temin dosyasında işin sözleşme ve eklerine uygun olarak yerine getirildiğine ilişkin muayene ve kabulüne ait birkaç fotoğraf dışında muayene kabul komisyon tutanağı ya da yazışma gibi kanıtlayıcı mahiyette herhangi bir doküman tespit edilememiştir. Hizmet temini kapsamında yükleniciye ödeme yapılmadan önce işin sözleşme ve şartlarına uygun yapılıp yapılmadığı noktasında muayene ve kabulü için personel görevlendirmesi yapılarak; yapılan işlerin ve eksikliklerin bir tutanağa bağlanması gerekmektedir.
- 13-15 Kasım 2023 tarihleri arasında “Alsancak Tarihi Havagazı Fabrikasında düzenlenecek olan festival etkinliği” hizmet alım sözleşmesinde işin tarifinde etkinlikte kullanılmak üzere; ses sistem ve ekipmanları, konser, ışık ve görüntü sistemi, truss sistemi, sahne ve podyum kurulumu, halı kaplama ile jeneratör temini gibi hususlar öngörülmüşken hizmet temin dosyasında işin sözleşme ve eklerine uygun olarak yerine getirildiğine ilişkin muayene ve kabulüne ait birkaç fotoğraf dışında muayene kabul komisyon tutanağı ya da yazışma gibi kanıtlayıcı mahiyette herhangi bir doküman tespit edilememiştir.

- Ayrıca festival sahibi sivil toplum kuruluşu Ege Ağrı Kültür Federasyonu’nun yazılı talebi üzerine Şirket ile 2. Ağrı Kültür Festivali Sponsorluk Sözleşmesi imzalandığı ve sponsorluk sözleşmesi kapsamında sahne ve ses sistemleri açısından eksiklikler bulunması sebebiyle bu eksikliklerin sponsor tarafından karşılanması, sponsorluğun konusunu oluşturmaktadır. Sponsorluk bedeli olarak federasyon tarafından sponsora teslim edilecek fatura bedeli öngörülmüş iken Temin dosyasında federasyon tarafından Şirket’e teslim edilen fatura bulunamaz iken; Şirket tarafından yukarıda ayrıntısı verilen “Alsancak Tarihi Havagazı Fabrikasında düzenlenecek olan festival etkinliği” (2. Ağrı Kültür Festivali Etkinliği) hizmet alımı karşılığı yüklenici firmaya ödemesi yapılmıştır.
- Benzer şekilde 22-25 Aralık 2023 tarihleri arasında Bostanlı Pazaryerinde düzenlenecek olan Elazığ Tanıtım Günleri kapsamında yöresel ürünler günleri festival etkinliği hizmet alım sözleşmesinde işin tarifinde etkinlikte kullanılmak üzere; ses ve ekipmanları ile görüntü sistemi, sahne podyum kurulumu, halı kaplama ve jeneratör temini gibi hususlar öngörülmüşken hizmet temin dosyasında işin sözleşme ve eklerine uygun olarak yerine getirildiğine ilişkin muayene ve kabulüne ait birkaç fotoğraf dışında muayene kabul komisyon tutanağı ya da yazışma gibi kanıtlayıcı mahiyette herhangi bir doküman tespit edilememiştir.
- Ayrıca festival sahibi sivil toplum kuruluşu Ege Elazığ Dernekler Federasyonu ile Şirket arasında Elazığ Tanıtım Günleri Festivali Sponsorluk Sözleşmesi imzalandığı ve sponsorluk sözleşmesi kapsamında, etkinlikte kullanılmak üzere barkovizyon eksikliğinin bulunması sebebiyle bu eksikliğin sponsor tarafından karşılanması, sponsorluğun konusunu oluşturmaktadır. Sponsorluk bedeli olarak federasyon tarafından sponsora teslim edilecek fatura bedeli öngörülmüş iken Şirket tarafından yukarıda ayrıntısı verilen “Bostanlı Pazaryerinde düzenlenecek olan Elazığ Tanıtım Günleri kapsamında Yöresel Ürünler Günleri” festival etkinliği hizmet alımı yapılarak yüklenici firmaya ödemesi yapılmıştır. Temin dosyasında federasyon tarafından Şirket’e teslim edilen fatura bulunmamaktadır.

E) Bakım ve Onarım Hizmet Alımı İşi’nde:

- Şirkete ait LCD ve LED ekranların bakım ve onarım hizmet alım sözleşmesinde Şirkete ait LCD ve LED ekranların bakım ve onarım işleminin yüklenicinin sorumluluğunda olduğu bu hizmet karşılığı her ay 13.500,00 TL+KDV fatura edileceği hüküm altına alınmıştır. Sözleşmenin süresi ise 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasında geçerli olmak kaydıyla 1 yıl olarak belirlenmiştir. Buna karşın 2024 yılında yürürlükte bir bakım onarım sözleşmesi olmamasına karşın hizmet gördürülmeye devam etmiş ayrıca

aylık bakım ücreti yanında servis bedeli eklenerek Şirket adına dört ayrı fatura düzenlendiği tespit edilmiştir.

- Belirli bir süre zarfında yapılacak mal ve hizmet alımları ile süreklilik gösteren mal ve hizmet teminlerinin sözleşmeye bağlanarak yüklenici firmalara ödemelerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Kanunen Kabul Edilmeyen Gider Sınıfına Girmesi Gereken Hizmet Alımlarına Ait Ödemelerin Gider Kaydedilmesi

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama San. Tic. AŞ (Şirket)'de yapılan incelemeler sırasında, kanunen kabul edilmeyen gider sınıfına girmesi gereken mal ve hizmet alımlarına ait ödemelerin indirim konusu yapılarak gider kaydedildiği tespit edilmiştir:

A) Şirket bünyesinde faaliyet gösteren kreşlerin tamamında ihtiyaç olduğundan bahisle temizlik, kırtasiye, oyuncak vb. malzemelerin, alınmış gibi gösterilerek indirim konusu yapıldığı tespit edilmiştir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Safi kurum kazancı" başlıklı 6'ncı maddesi:

"(1) Kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanır.

(2) Safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun ticarî kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır. Ziraî faaliyetle uğraşan kurumların bu faaliyetinden doğan kazançlarının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun 59 uncu maddesinin son fıkra hükmü de dikkate alınır.

... " şeklinde düzenlenmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "İndirilecek giderler" başlıklı 40'ıncı maddesinin 1'nci fıkrası:

"Safi kazancın tespit edilmesi için aşağıdaki giderlerin indirilmesi kabul edilir:

Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler..." Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun "Vergi indirimi" başlıklı 29'uncu maddesinde aynen:

“Mükellefler, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıdaki vergileri indirilebilirler:

a) Kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi,

...” hususları hüküm altına alınmıştır.

Şirket bünyesinde faaliyet gösteren kreşlere ihtiyacı olan temizlik, kırtasiye ve oyuncak gibi malzemelerin temini için düzenlenen talep ve istek yazısı üzerine 03.01.2024 tarih ve 2024/1 sayılı Yönetim Kurulu Kararı alınarak iki ayrı fatura karşılığı KDV Dahil toplam 2.885.612,20 TL tutarında ödeme yapıldığı anlaşılmıştır.

Söz konusu faturalar ile temin edildiği iddia edilen malzemelerin bulunması gereken Ayda Bebek Kreşi taşınır ambarının fiili ve fiziki denetimi sırasında; söz konusu iki faturaya ait taşınır giriş-çıkış kayıtlarının olmadığı, stokta bulunmadığı, taşınır kayıt ve kontrolden sorumlu personelin görevlendirilmediği, kapısının kilit ile emniyet altında tutulmadığı hususları ayrıca tespit edilmiştir.

Faturalar üzerinde imzası ile kayıtlanarak muayene ve kabulünü yapan Şirket personeli tarafından söz konusu malzemelerin hiçbir şekilde teslim alınmadığı, dosyada görsel fotoğrafları olan malzemelerin ise daha önce temin edilen ve peyderpey kullanım sonrası arda kalan, ambalajları açılmamış ürünler olduğu ve bu ürünlerin fotoğraflarının Fotoğrafçı/Kameraman kadrolu Belediye personeli tarafından çekilmek suretiyle dosyaya koyularak teslim alınmış gibi gösterildiği hususları söz konusu personelin yazılı ifadeleri ile teyit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından gönderilen cevapta özetle, her ne kadar alınan malzemelerin taşınır giriş ve çıkış veya teslim işlemlerine konu belgeler sehven düzenlenmemişse de söz konusu ürünlerin alındığı ve kullanıldığı diğer bir ifade ile kullanıldığı anda tüketilen malzemeler olduğu için taşınır kayıtlarına alınmasının sehven unutulduğu, hususları ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket bünyesinde faaliyet gösteren kreşlerin tamamında kullanılmak üzere temizlik, kırtasiye, oyuncak vb. malzemelerin temin dosyalarında tevsik edilen faturalar

ile eksiksiz ve tam olarak teslim alındığına ilişkin muayene ve kabulü yapılmış gibi gösterilerek firmalara yapılan ödemelerin:

- Kanunen Kabul Edilen Gider olarak Kurum kazancından yersiz yere indirim konusu yapılmaması gerekirken,
- Faturalarda hesaplanan KDV tutarlarının da vergilendirme dönemi sonunda üzerinden hesaplanarak ödenmesi gereken KDV matrahından indirilmemesi gerekmektedir.

B) Bayraklı ilçesi sınırlarında yaşayıp, Yükseköğretim kurumlarını kazanan ve öğrenimlerine devam etmekte olan öğrencilere valiz, nevresim takımı, terlik, bornoz temini ve dağıtımı ile 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitlerini Anma Günü için lokma hazırlanması ve dağıtımı hizmet teminlerinin, alınmış gibi gösterilerek indirim konusu yapıldığı tespit edilmiştir.

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun “Safî kurum kazancı” başlıklı 6’ncı maddesi:

“(1) Kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden hesaplanır.

(2) Safî kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu’nun ticarî kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır. Ziraî faaliyetle uğraşan kurumların bu faaliyetinden doğan kazançlarının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu’nun 59 uncu maddesinin son fıkra hükmü de dikkate alınır.

...” şeklinde düzenlenmiştir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun “İndirilecek giderler” başlıklı 40’inci maddesinin 1’nci fıkrası:

“Safî kazancın tespit edilmesi için aşağıdaki giderlerin indirilmesi kabul edilir:

Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler...” şeklinde hüküm altına alınmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun “Vergi indirimi” başlıklı 29’uncu maddesinde aynen:

“Mükellefler, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıdaki vergileri indirilebilirler:

a) Kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi,

...” hususları hüküm altına alınmıştır.

Sosyal program kapsamında ihtiyaçların karşılanmasına yönelik söz konusu hizmetlerin temin edilmesi için 03.02.2023 tarih ve 2023/2 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile iki ayrı hizmet alım sözleşmesi ile KDV dahil toplam 1.035.600,00 TL tutarında ödeme yapıldığı anlaşılmıştır.

Söz konusu hizmet alım sözleşmeleri ile temin edildiği iddia edilen mal ve hizmet alımlarının, Bayraklı Belediyesi Özel Kalem Müdürlüğü tarafından daha önceden gerçekleştirilen ve birebir aynı teknik şartname ve içerikte olan mal ve hizmet alımları olduğu, Şirket üzerinden yapıldığı iddia edilen söz konusu alımların gerçekte belediye bütçesinden yapıldığı, Belediye Özel Kalem Müdürlüğü’ne ait doğrudan temin dosyalarının tetkiki neticesinde tespit edilmiştir.

Belediye Özel Kalem Müdürlüğü bütçesinden, Yükseköğretim kurumlarını kazanan ve öğrenimlerine devam etmekte olan öğrencilere valiz, nevresim takımı, terlik, bornoz temini ve dağıtımı ile 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitlerini Anma Günü için lokma hazırlanması ve dağıtımı işlerine ait doğrudan temin dosyalarında mevcut; piyasa fiyat araştırma tutanakları, ihale onay belgesi, teknik şartnameleri, muayene kabul komisyon tutanağı ve fotoğraflar ile mal ve hizmet alımı işlerinin evsafına uygun olarak gördürüldüğü, ilişkili ödeme emri belgeleri ve eklerinden de söz konusu hizmet teminine ait ödemelerin işin yüklenicilerine yapıldığı görülmüştür.

Öte yandan Şirket üzerinden yapıldığı iddia edilen birebir aynı mahiyetteki mal ve hizmet alımlarına ait temin dosyalarında, işin muayene kabulüne delil teşkil etmesi için belediye marifetiyle hizmet temini yapılan işlerin muayene ve kabulü için çekilen fotoğrafların kullanıldığı ayrıca tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından gönderilen cevapta özetle, Bayraklı ilçesi sınırlarında yaşayıp, yükseköğrenim kazanan ve öğrenimlerine devam eden öğrencilere valiz, nevresim takımı, terlik, bornoz dağıtımı için hem özel kalem bütçesinden hem de BAYBEL şirketi bütçesinden

söz konusu ürünler satın alınarak öğrencilere dağıtıldığı, özel kalem ve şirket bütçesinden alınan ürünler aynı nitelikte oldukları için bir araya getirilerek dağıtımlarının yapıldığı bu nedenle aynı teknik şartname ve dağıtımlar esnasında çekilen aynı fotoğrafların her iki alım dosyası için de kullanıldığı hususları ifade edilmiştir.

“Bayraklı İlçesi Sınırlarında Yaşayıp, Yükseköğretim kurumlarını kazanan ve öğrenimlerine devam etmekte olan öğrencilere valiz, nevresim takımı, terlik, bornoz temini ve dağıtımı” ile “18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü İçin Lokma Hazırlanması ve Dağıtılması” hizmet alımlarının, Bayraklı Belediyesi Özel Kalem Müdürlüğü bütçesinden ödeme emrine bağlanarak yapılmış olmasına karşın Şirket üzerinden yapıldığı iddia edilen hizmet teminleri için (temin dosyasında yer alan ve muayene kabulüne delil teşkil etmek için kullanılan görsellerde ürünleri teslim alan kişilerin birebir aynı kişiler olduğu bu nedenle mükerrerliğe düşüldüğü) firmalara yapılan ödemelerin:

- Kanunen Kabul Edilen Gider olarak Kurum kazancından yersiz yere indirim konusu yapılmaması gerekirken,
- Faturalarda hesaplanan KDV tutarlarının da vergilendirme dönemi sonunda üzerinden hesaplanarak ödenmesi gereken KDV matrahından indirilmemesi gerekmektedir.

C) Anaokulu Temel Atma ve Açılış Organizasyonları ile Anaokulu Öğrencileri ve Velilerine Yönelik Yarıyıl Tatili Kaynaştırma Etkinliği hizmetlerinin alınmış gibi gösterilerek indirim konusu yapıldığı tespit edilmiştir.

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun “Safî kurum kazancı” başlıklı 6’ncı maddesi:

“(1) Kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden hesaplanır.

(2) Safî kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu’nun ticarî kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır. Ziraî faaliyetle uğraşan kurumların bu faaliyetinden doğan kazançlarının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu’nun 59 uncu maddesinin son fıkra hükmü de dikkate alınır.

...” şeklinde düzenlenmiştir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun “İndirilecek giderler” başlıklı 40’inci maddesinin 1’nci fıkrası:

“Safi kazancın tespit edilmesi için aşağıdaki giderlerin indirilmesi kabul edilir:

Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler...” şeklinde hüküm altına alınmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun “Vergi indirimi” başlıklı 29’uncu maddesinde aynen:

“Mükellefler, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıdaki vergileri indirilebilirler:

a) Kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi,

...” hususları hüküm altına alınmıştır.

Şirket bünyesinde açılacak olan anaokullarının açılışı, lansmanı ve tanıtımı için gerekli organizasyon, mal, malzeme ve ihtiyaçların temin edilmesi için alınan Yönetim Kurulu Kararı üzerine ihtiyaç teminine yönelik üç ayrı Hizmet Alım Sözleşmesi ile KDV Dahil toplam 1.263.600,00 TL tutarında ödeme yapıldığı anlaşılmıştır.

Söz konusu faturalar ile temin edildiği iddia edilen organizasyon ve etkinliklerin, Bayraklı Belediyesi Basın Yayın Halkla İlişkiler ve Fen İşleri Müdürlükleri tarafından belediye imkanları ile yapıldığı, bir başka ifadeyle Şirket üzerinden yapıldığı iddia edilen söz konusu hizmet teminlerinin gerçekte belediye kaynakları kullanılarak müdürlük personeli eliyle gerçekleştirildiği, belediye iş ve işlemlerinin tetkiki neticesinde tespit edilmiştir.

Öte yandan Şirket üzerinden yapıldığı iddia edilen organizasyon ve etkinliklere ait hizmet temin dosyalarında: işlerin muayene kabulüne delil teşkil etmesi için kullanılan fotoğrafların gerçekte Belediye ve Şirket imkanları kullanılarak kendi personeli eliyle gerçekleştirilen etkinliklere ait fotoğraflar olduğu gerek ihtiyaç konusu malzeme dahil personel görevlendirme yazıları gerekse yazılı ifadeler ile teyit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta özetle, bahse konu işlerin yapımında Yüklenici şirket ile organizasyon ve açılışlar kapsamında yapılan ek protokoller dikkate alınmadan değerlendirme yapıldığı, fotoğraflardan ve aynı zamanda ekte sunulan beyanlardan da görüleceği üzere açılış, temel atma ve kaynaştırma etkinliği adı altındaki yeme içme hizmet

alımlarının tamamının yapıldığı, belediye personelinin belediye başkanın katıldığı etkinliklerdeki görevlendirmelerin Şirket ile bir alakasının bulunmadığı gibi belediye başkanı ve belediyenin kurumsal kimliğine hizmet ettiği hususları ifade edilmiştir.

Anaokulu Temel Atma ve Açılış Organizasyonları ile Anaokulu Öğrencileri ve Velilerine Yönelik Yarıyıl Tatili Kaynaştırma Etkinliği hizmet alımlarının, Bayraklı Belediyesi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler ve Fen İşleri Müdürlükleri ile Şirket bünyesindeki kreşlerin kendi imkanları kullanılarak yine kendi personelinin fazla çalışma mesaipleri ile yapılmış olmasına karşın Şirket üzerinden yapıldığı iddia edilen hizmet teminleri için firmalara yapılan ödemelerin:

- Kanunen Kabul Edilen Gider olarak Kurum kazancından yersiz yere indirim konusu yapılmaması gerekirken,
- Faturalarda hesaplanan KDV tutarlarının da vergilendirme dönemi sonunda üzerinden hesaplanarak ödenmesi gereken KDV matrahından indirilmemesi gerekmektedir.

BULGU 5: Personel Temini İlanlarının Türkiye İş Kurumu'na Bildirilmemesi

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama San. Tic. AŞ (Şirket)'ye personel temini kapsamında yapılan işçi alım ilanlarının Türkiye İş Kurumu'na bildirilmediği anlaşılmıştır.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde:

"(2) Bu Yönetmelik hükümleri;

... belediyelerin ve bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile bağlı kuruluşlarının Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketler ... için uygulanmaz. Ancak, bu kapsamdaki işçi alım ilanlarının Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu ilanlar Kurum internet sitesinde ve ilgili kamu kurum ve kuruluşunca uygun görülen iletişim araçları ile kamuoyuna duyurulur. Kamu kurum ve kuruluşları işçi alımının adil ve şeffaf bir şekilde yapılmasını sağlayacak diğer tedbirleri de alır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Anılan Yönetmelik hükümlerinde, Şirket'in yeni personel alımları için, işçi alım ilanlarının Türkiye İş Kurumuna bildirilmesinin zorunlu olduğu düzenlenerek, işçi alımının adil ve şeffaf bir şekilde yapılmasını sağlayacak tedbirlerin de alınması gerektiğine yer verilmiştir.

Dolayısıyla Şirket bünyesinde ilk defa istihdam edilecek işçilerin nitelik ve diğer özelliklerinin Türkiye İş Kurumuna bildirilmesi ile işe alım prosedürlerinin başlatılmasının gerekli olduğu mezkur Yönetmelik’le düzenlenmiştir.

Ancak işe giren personel listesi üzerinde yapılan incelemede, Şirket’e yıl içerisinde ilk kez işe alınan 27 kişiye ait işe alım ilanlarının Türkiye İş Kurumuna bildirilmediği tespit edilmiştir.

İlgili Yönetmelik hükmü gereği, Şirket’e personel temini kapsamında yapılan işçi alım ilanlarının Türkiye İş Kurumuna bildirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: SGK Prim Borçlarının Vadesinde Ödenmemesi Nedeniyle Gecikme Cezası Ödenmesi

SGK prim borçlarının vadesinde ödenmemesi nedeniyle gecikme cezası ödendiği görülmüştür.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun “Kabul edilmeyen indirimler” başlıklı 11’inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, kurum kazancının tespitinde bu Kanun’a göre hesaplanan kurumlar vergisi ile her türlü para cezaları, vergi cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ödenen cezalar, gecikme zamları ve faizler ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ödenen gecikme faizlerinin indirim konusu yapılamayacağı ifade edilmiştir.

BAYBEL Kentsel Yapı Tasarım Dönüşüm Yenileme Planlama San. Tic. AŞ (Şirket) tarafından bu şekilde ödenen gecikme zammı ve faizlerin kurum kazancından indirimi kabul görmeyen giderler olması nedeniyle Şirket kurum kazancına içerisinde vergi matrahına konu olmaktadır. Dolayısıyla yapılan bir gider sonucunda bu tutarın kurum kazancından indiriminin kabul edilmemesi ve kurum kazancı içerisinde kalması Şirketin vergi yükünü arttırmaktadır. Bu sebeple kanunen kabul edilmeyen giderler, Şirket gelirlerinin azalmasına sebep olduğu gibi vergi matrahını artırarak dolaylı olarak Şirket öz sermayesinde azalışa da yol açmaktadır.

Şirket tarafından 2024 yılında SGK prim borçlarının vade tarihlerinin geçirilmesi sebebiyle 584.656,89 TL kanunen kabul edilmeyen gider yapıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla SGK primlerine ilişkin ödemelerin zamanında yapılarak gecikme cezası ödenmemesi hususuna dikkat edilmesinin Şirket mali kaynakları açısından uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, Şirket tarafından SGK primlerinin ödenmesinde temerrüde düşmeyecek şekilde nakit planlaması yapılarak gecikme zammı olarak ödenen ve kanunen kabul edilmeyen gider olarak hesaplara alınması gereken tutarların ortadan kaldırılmasına yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>